

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу, голова
приймальної комісії

О.Є. Яковенко

2014 р

ПРОГРАМА

**ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА БАЗІ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Розглянуто і схвалено цикловою
комісією «Соціальні дисципліни»

Протокол №4 від 8 січня 2014

Голова комісії

Міра Мухоморова

Пояснювальна записка.

Пропонована програма з історії України охоплює період від найдавніших часів до сьогодення, складена, виходячи з цілей, вимог і змісту навчання історії у школі, закладених у Державному стандарті освіти (освітня галузь “Суспільствознавство”). Зміст навчального історичного матеріалу побудований на домінуванні синтезу культурологічного, цивілізаційного та соціоантропоцентричного підходів у контексті всесвітньої та європейської історії. Методологія відбору змісту програмного матеріалу базується на системі таких загальнолюдських і громадянських цінностей українського суспільства як гуманізм, Батьківщина, самовизначення, права і свободи людини, держава, громадянин, людина, сім’я тощо.

Процеси, події і явища вітчизняної історії висвітлюються у контексті загальноєвропейської та світової історії. Представлені курси історії складають хронологічно послідовну лінійну систему історичної освіти.

Головними завданнями предмету є:

- Формування історичного мислення, наукового світогляду;
- Набуття навичок науково-історичного аналізу;
- Виявлення логіки та об’єктивних закономірностей історичного процесу; Виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

Вивчення предмета «Історія України» забезпечує також і реалізацію загальноосвітніх компетентностей: загальнонаукова, загальнокультурна, громадянська, уміння вчитися.

«Загальнонаукова» компетентність спрямована на вивчення вітчизняної історії, розуміння причини – наслідкових зв’язків розвитку суспільства і уміння їх використовувати у професійній діяльності та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення.

«Загальнокультурна» компетентність передбачає оволодіння вітчизняною та світовою культурною спадщиною, високою історико-політичною культурою. Курс дає можливість долучитися до скарбниці мудрості й досвіду, надбаних людством протягом тисячоліть.

Вивчення розвитку історії України, проблем і перспектив історичного процесу, проблем міжнаціональних відносин дозволяє формувати «громадянську» компетентність.

Компетентність «уміння вчитися» дає можливість після вивчення курсу «Історія України» орієнтуватися в історичних процесах, подіях, фактах, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів, аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні процеси з епохами, вміти самостійно опрацьовувати матеріал, працювати з додатковою літературою, картою, першоджерелами і на основі цього висловлювати та обґрунтовувати власну думку.

Перелік основних умінь та понять

Повинні вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;

- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, відповідь на конференцію, семінарське заняття;
- вміти диспутовати, писати наукові студентські роботи.

Повинні знати :

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб і політичних партій.

Основні поняття:

автономія, археологічна культура, асиміляція, багатопартійність, влада, власність, герб, гімн, гетьман, гривня, громада, громадянське суспільство, гуманізм, геноцид, демографія, демократія, держава, державна мова, діаспора, демагогія, дисидент, дипломатія, експансія, етнос, закон, звичаєве право, імперія, індустріальне суспільство, історія, історична школа, історичні закономірності, козацька рада, козацький стан, конституція, літопис, метрополія, міжнародна політика, модернізація, монархія, народництво, нація, національно-визвольний рух, національна меншина, парламентаризм, первісне суспільство, племена, політика, популізм, політична партія, політична еліта, право, промисловий переворот, протекторат, революція, релігія, референдум, реформи, рід, символіка, суверенітет, тоталітаризм, українське питання, українська революція, “українізація”, універсал, установчі збори, шістдесятники, федерація, християнство, цивілізація, громадянське суспільство.

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

Вступ.

Тема 1. НАЙДАВНІША ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов'янських племен. Праукраїнський етнос. Розселення первісних людей. Мідний вік та епоха бронзи. Неолітична революція. Пам'ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Залізний вік: формування цивілізованого суспільства. Народи Північного Причорномор'я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами. Антична цивілізація Північного Причорномор'я. Східні слов'яни на території України. Розселення східних слов'ян. Війни з Візантією та їх наслідки. Економіка і соціальні відносини східних слов'ян. Передумови утворення держави у східних слов'ян.

Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов'янських племен. Праукраїнський етнос.

Наш край у найдавніші часи.

Тема 2. УТВОРЕННЯ І РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ КИЇВСЬКА РУСЬ

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X- I половині XI ст. Запровадження християнство. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально – економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники. Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств.

Культура Київської Русі. Проблема формування народностей у Руській державі. Наш край в IX-XIV ст.

Тема 3. ГАЛИЦЬКО – ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА.

Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII - першій половині XIV століть. Правління династії галицьких Ростиславичів, Ярослав Осмомисл. Правління династії галицько-волинських Романовичів. Роман Мстиславич. Данило Галицький. Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності. Політичний устрій, соціально-економічний і культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави IX-XIV ст.

Тема 4. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ ЛИТВИ ТА ПОЛЬЩІ (XIV - перша пол. XVII ст.).

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статuti. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Культурно-релігійні рухи кінця XVI – першої половини XVII століть. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу. Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д.Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині XVI століття. Повстання під проводом К.Косинського і С.Наливайка, Параска повстань та тимчасовий занепад Запорізької Січі. Боротьба козацтва з турками і

татарами. Гетьман П. Сагайдачний. Хотинська війна. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. Причини поразки та наслідки повстань. Наш край в XIV- першій половині XVI ст.

Тема 5. ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII ст. УТВОРЕННЯ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Причини, характер і рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648-1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б.Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б.Хмельницького 1654 року. Вхідження України під протекторат Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Военні дії 1654-1657 рр. Становище Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І.Виговського. Гадацька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в Українській державі. Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі.

Тема 6. СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII - XVIII ст.

Зовнішньоекономічні зв'язки України в другій половині XVII- на початку XVIII століття. Економічне піднесення в Україні після приєднання Північного Причорномор'я.. Активізація зовнішньої торгівлі. Посилення кризових явищ в соціально-економічному житті України внаслідок закріпачення селянства 1783 року. Політичне життя в Україні в другій половині XVII століття. Спроби об'єднання українських земель. П. Дорошенко, І.Самойлович. Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І.Мазепа.. Союз І.Мазепи з Карлом XII. Полтавська битва. Ліквідація Запорізької Січі. Гетьман у вигнанні - П.Орлик. Конституція П. Орлика 1711 року. Обмеження Української автономії в першій половині XVIII ст. Діяльність Малоросійської колегії. Правління гетьманського уряду (1735-1750). Гетьман К.Розумовський. Ліквідація гетьманату Катериною II. Посилення антиукраїнської політики російського царизму. Ліквідація Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії.

Історичне значення Існування Української Гетьманської держави другої половини XVII-XVIII століття.

Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII-XVIII століттях. Визвольні повстання 1702-1704 рр. С.Палій. Гайдамацькі рухи 1730-1760-х рр. Коліївщина, Рух опришків. О.Довбуш. Занепад та поділи Речі Посполитої. Нове політичне розчленування України Російською та Австрійською імперіями. Культура України другої половини XVII - XVIII ст. Наш край в другій половині XVII- XVIII ст.

Тема 7. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЙ У I половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав. Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії. Загострення соціально-економічних протиріч в Україні. Селянські повстання. У.Кармелюк. Початковий етап національного відродження. Становлення української інтелігенції. Діяльність декабристів в Україні. Вплив польського повстання 1830-1831 років на національне життя в Україні. Кирило-Мефодієвське братство. Т. Шевченко. Участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії (російсько-турецька війна 1806-1812, приєднання Бессарабії до Росії, війна з наполеонівською Францією 1812 року). Характер політики австрійського уряду щодо

українців. Продовження реформ Марії-Терези Йосифом II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини та Буковини. Суспільно-політичний рух. "Руська трійця".

Буржуазна революція 1848 року. Скасування кріпосного права. Головна Руська Рада. Культура України кінця XVIII-І половини XIX ст. Наш край наприкінці XVIII-у І половині XIX ст.

Тема 8. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У II ПОЛОВИНІ XIX СТОЛІТТЯ.

Загострення соціально-класових протиріч. Селянські повстання. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60-70 років та їх здійснення в Україні. Шляхи розвитку буржуазних відносин у сільському господарстві. Особливості завершальної фази промислового перевороту. Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. В.Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму. Участь українців у польському повстанні 1863-1864 рр. в Україні, Валуєвський циркуляр. Емський указ. Криза громадівського руху. Діяльність російських народницьких груп в Україні. М.Драгоманов і зародження українського соціалізму. Революційно-демократичний рух. Поширення марксизму. Початок пролетарського руху.

Політико-адміністративний статус західноукраїнських земель. Народовська та москвофільська течії національно-визвольного руху. Криза культурницьких рухів. І.Франко, М.Грушевський. зародження національно-політичного руху в Україні. Поява українських політичних партій. Культура України в другій половині XIX ст. Наш край у другій половині XIX ст.

Тема 9. УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ XX СТ.

Політичний і соціально – економічний розвиток Україна у складі Росії та Австро-Угорщини. Проблеми становлення та консолідації української нації. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху. Проблеми становлення та консолідація української нації.

Політичні партії та їх практична діяльність у створенні національної державності. Розвиток культури на початку XX ст. Освіта. Наука. Видатні вчені. Українська преса та видавництва. Здобутки майстрів літератури та мистецтва. Духовні цінності українців. Церковне життя.

Тема 10. УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни. Формування легіону Українських січових стрільців.Воєнні дії на території України у роки війни.

Вплив Першої світлової війни на розвиток буржуазно – демократичної революції в Російській імперії.

Тема 11. УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ В 1917—1921 РОКАХ

Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Початок українізації армії. Український національний Конгрес. I і II Універсали Центральної Ради. Зміни у політичних настроях, економічному та соціальному становищі населення. Загострення конфлікту Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії. II Універсал. Проголошення УНР. Всеукраїнський з'їзд Рад. Боротьба більшовиків із УЦР. IV Універсал. Мирний договір у Брест-Литовську. Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Отаманщина. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР.

Тема 12. КУЛЬТУРА І ДУХОВНЕ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ В 1917—1921 РР.

Нові тенденції та чинники розвитку культури в 1917—1921 рр. Культурні здобутки українських урядів в освітній політиці. Культурно-освітня діяльність громадських організацій. Подвижництво творців та діячів культури, їх внесок у вітчизняну й світову культуру.

Діяльність більшовиків у сфері культури. Релігійне життя.
НАШ КРАЙ у 1900—1921-х роках

Тема 13. УКРАЇНСЬКА РСР В УМОВАХ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (1921—1928рр.)

Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України. Голод 1921—1923 рр. Впровадження непу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки непу. Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація). Релігійне життя в Україні.

Тема 14. ЗАКРІПЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ (1929—1938рр.)

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання. Хлібозаготівельні кризи 1927—1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Зміни у житті, побуті й психології селян. Голодомор 1932—1933 рр. в Україні. «Закон про п'ять колосків». Хлібозаготівлі та їх суть. Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Закон України «Про Голодомор 1932—1933 рр. в Україні».

Становище у галузі освіти. Досягнення науки та гальмівні чинники її розвитку. Література і мистецтво. «Розстріляне відродження». Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.

Тема 15. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 1921—1939 рр.

Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Українські політичні партії. Культурне життя.

Українські землі у складі Румунії. Економічне і соціальне становище українського населення. Діяльність українських політичних партій і рухів. Культурне життя. Становище Закарпаття у складі Чехословаччини. Економічне, соціальне та культурне життя. Течії у громадсько-політичному житті українців: русофільство, русинство, українофільство. Карпатська Україна. «Карпатська Січ».

Тема 16. УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939-1945рр.). ВЕЛИКА ВІТЧИЗНЯНА ВІЙНА (1941-1945 рр.)

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянізація західних областей України. Депортації. Становище в Україні в 1939 — у першій половині 1941 р. Напад Німеччини на Радянський Союз. Початок Великої Вітчизняної війни. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941—1942 рр. Окупація України. Колабораціонізм.

Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Колабораціонізм. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Остарбайтери. Життя в евакуації. Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. Утворення УПА. Початок визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні регіони СРСР татар, греків, вірмен.

Завершення вигнання окупантів з України. Внесок українського народу у перемогу у Великій вітчизняній війні. Становище в західних областях. Завершення Великої Вітчизняної війни. Героїзм українського народу. Ціна перемоги. Культура в роки війни.

Тема 17. УКРАЇНА В ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ (1945 — ПОЧАТОК 50-х років)

Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946—1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Відновлення політики радянзації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944—1954 рр. Операція «Вісла». Особливості суспільно-політичного життя. Освіта. Наука. Література і мистецтво.

Тема 18. УКРАЇНА В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА (1953—1964рр.)

Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Вхідження Кримської області до складу УРСР. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України.

Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 50-х — першій половині 60-х рр. XX ст. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення. Науково-технічна революція. Реформи освіти. Здобутки науки. Посилення русифікації. «Відлига» в українській літературі та у мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі. Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика.

Тема 19. УКРАЇНА В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ (СЕРЕДИНА 60 — ПОЧАТОК 80-х років XX ст.)

Політико – ідеологічна криза системи. Жовтневий пленум 1964 року. Та його рішення. Згорання демократичних процесів. Неосталінізм. Посилення централізованої командно – адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П.Шелеста і зміщення його з посади першого секретаря ЦК КП(б) Укранії. Діяльність В.Щербицького. Русифікація.

Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років XX ст. Посилення бюрократичного централізму. Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років XX ст. Зміни в соціальній та національній структурі населення.

Освіта. Здобутки і проблеми науки. Розвиток літератури. Форми діяльності дисидентів, їх політичні вимоги та боротьба за національне визволення. Суперечливі тенденції в розвитку українського мистецтва.

Активізація опозиційного руху в другій половині 60 — на початку 70-х років XX ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення.

Тема 20. РОЗПАД РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І ВІДРОДЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ТА (1985—1991р.)

Перебудова та її особливості в Україні. Чорнобильська катастрофа. Гласність лібералізація. Пожвавлення громадської активності. Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Релігійне відродження. Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння. Спроба державного перевороту в СРСР.

Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД.

Тема 21. УКРАЇНА В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Державотворчі процеси: особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Участь населення у державотворчих процесах. Прийняття Конституції України (1996 р.). Становлення інституту президентства в Україні.

Стан господарства після розпаду СРСР. Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Соціальне та економічне становище населення. Еміграція.

Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х років. Пошуки шляхів стабілізації на початку XXI ст. Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір. Демографічні зміни. Соціальна диференціація суспільства. Міжнародні відносини. Основні чинники та особливості розвитку культури в Україні. Модернізація національної системи освіти. Основні тенденції розвитку науки. Здобутки української літератури і мистецтва

Фізична культура, спорт. Досягнення і проблеми української культури на початку XXI ст. Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Міжнародне співробітництво у сфері охорони довкілля. Екологічні проблеми початку XXI ст. Основні чинники та особливості релігійного життя України в умовах незалежності. Взаємовідносини державної влади та релігійних конфесій.

Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці XX — на початку XXI ст.

Тема 22. ЕТНОСОЦІАЛЬНІ ТА КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ НАПРИКІНЦІ XX — НА ПОЧАТКУ XXI ст.

Демографічні зміни. Міжнародні відносини. Особливості розвитку культури в Україні. Модернізація національної системи освіти. Основні тенденції розвитку науки. Здобутки української літератури і мистецтва. Фізична культура, спорт. Досягнення українських спортсменів. Досягнення і проблеми української культури на початку XXI ст. Особливості релігійного життя України в умовах незалежності.

Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. Міжнародне співробітництво в охороні довкілля. Екологічні проблеми початку XXI ст. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

Тема 23. УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Україна в умовах глобалізації. Науково-технічний прогрес та економічне співробітництво. Розвиток засобів масової комунікації та інформації. Інтеграція України у світовий інформаційний простір. Україна в європейському і світовому гуманітарному і освітньому просторі. Участь України у міжнародних програмах обміну та проектах співробітництва в галузі освіти, науки, культури та гуманітарної взаємодії. Соціально – економічний та політичний розвиток України на початку XXI ст.

Тема 24. НАШ КРАЙ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XX — НА ПОЧАТКУ XXI ст.

Особливості економічного і соціального розвитку краю в 50—70-х роках XX ст. Зміни в повсякденному житті населення. Політичне, духовне і культурне життя, звичаї, традиції, побут.

Особливості економічного, соціального і культурного розвитку краю в першій половині 80-х років XX ст. Проблеми та протиріччя процесу перетворень у другій половині 80-х років XX ст. Прояви соціальної активності населення. Зміни в повсякденному житті населення.

Соціально-економічне і політичне життя краю за незалежності. Особливості розвитку освіти, науки, культури

ЛІТЕРАТУРА

Основні підручники та навчальні посібники:

1. Історія України (підручник для ВНЗ), колектив авторів, кер. Зайцев Ю.Д., Світ, 2003;
2. Історія України (підручник), 10 кл., Кульчицький С.В., Лебедева Ю. Г., Освіта, 2003;
3. Історія України (підручник), 11 кл., Кульчицький С.В., Лебедева Ю. Г., Освіта, 2003;
4. Історія України (підручник), 10 кл., 11 кл., Кульчицький С.В. та ін., Освіта, 2005;
5. Історія України (підручник), 11 кл., Кульчицький С.В., Шаповал Ю. І., Генеза, 2005;
6. Новітня Історія України ч. I (підручник), 10 кл., Турченко Ф. Г., Генеза, 2001;
7. Новітня Історія України (підручник), 11 кл., Турченко Ф.Г. та ін., Генеза, 2007;
8. Історія України. Мицик Ю. А. –К., 2008 р.;
9. Історія України. Островський В.В. 2009 р.;
10. Історія України. Бойко О.Д. –К., 2004

Додаткові підручники та навчальні посібники:

1. Історія України (навчальний посібник), Світлична В.В. 2010 р.
2. Історія України (навчальний посібник), Гончарук П.С. 2009
3. Історія України (навчальний посібник), Гусев В.І. 2008 р.
4. Історія України (навчальний посібник), Юрій М.Ф. 2008р.
5. Історія України (посібник), 10 – 11 кл., Гусев В.І. та ін., Вища школа, 2002;
6. Історія України (посібник), 10 кл., Рент О.П., Малій О.В., Фаренгейт, 2003;
7. Історія України (посібник), 10 кл., Гупан Н.М., Пометун О.І., А. С. К., 2003;
8. Нариси з Історії України (посібник), 10 – 11 кл., за ред. Смолія В.А., Генеза, 2002;
9. Історія України (навчальний посібник), 11 кл., Шевчук В.П., Прем'єра, 2002;
10. Нариси з Історії України (посібник), 9 – 11 кл., Грицак Я.Й., Генеза, 2003;
11. Історія України (навчальний комплект), 11 кл., Рубльов С., Дієз-продукт, 2004;
12. Історія України (навчально-методичний посібник для вчителів), 11кл., Коляда І., Лук'янчук О., Аконіт, 2006;
13. Методика навчання історії (посібник для вчителя), Пометун О.І., Фрейман Г.О., Генеза, 2005;
14. Історія України. Хрестоматія, 10-11 кл., за ред. Гусева В.І., Вища школа, 2005;
15. Збірник тренувальних тестів з історії України, Власов В.С., Пометун О.І., Фрейман Г.О., Генеза, 2008;
16. Історія України. Збірник тестових завдань, Куриленко О., Шеремет Ю., Грамота, 2008;
17. Історія України (посібник), 11кл., Гупан Н.М., Пометун О.І., Фрейман Г.О., А.С.К., 2007;
18. Історія України (методичний посібник для вчителя), 10кл., Коляда І. А., Рент О.П., Аконіт, 2007.